

Startprogramma gemeenteraad Raalte 2026 - 2030

Dynamisch document, versie 18 maart 2026

Het startprogramma gemeenteraad Raalte 2026 – 2030 komt tot stand op basis van input uit de volgende overleggen: werkoverleg griffie, driehoek, voorbereidingsgroep verkiezingen, MT, agendacommissie en met input van Griffiersoverleg, draaiboek verkiezingen Vereniging van Griffiers, draaiboeken van Deventer, Zwolle, Hellendoorn en Raalte verkiezingen 2022 en concept 2026. Verder met input van VNG Overijssel, tips/suggesties van individuele raadsleden, ambtenaren.

Het is een dynamisch document dat doorloopt tot Q1 2027.

In het startprogramma komen de volgende onderdelen aan bod:

- **Rollen van de raad:**
 - Kaderstellend (denk aan besluitvorming/ budgetrecht, instrumenten van de raad); :
 - Volksvertegenwoordigend: (denk aan participatie, burgerinitiatieven, met de raad op pad/ werkbezoeken);
 - Controlerend (denk aan gemeentefinanciën, P&C cyclus, accountant, rekeningcommissie, rekenkamer).
- **Vergadercultuur en -structuur:**
 - Manifest.
 - Reglement van orde, protocol geheimhouding en beslotenheid, lange termijn agenda, vergaderschema, lijst bestuurlijke toezeggingen, college/ besluiten B&W.
 - Vergaderorde (denk aan debatteren, 1^e en 2^e ronde, doel rond-de-tafelgesprek/ raad, voorzitten).
 - Functie in te vullen door raadsleden: plv voorzitter raad (zie reglement), leden presidium (zie reglement), voorzitters (minimaal 6) rond-de-tafelgesprek, voorzitter en leden rekeningcommissie, voorzitter en leden werkgeverscommissie (zie reglement), fractievolgers, werkgroepen (regio Zwolle, kopgroep GR-en, RSAB).
 - Ontwikkelprogramma invulling 'goed' raadslid. Rolvastheid.
- **Raadsinformatiesysteem:**
 - AV-voorzieningen, devices, I-Babs, Notubiz = website Raalte.
- **Omgangsvormen:**
 - Manifest 'het samenspel van Raalte'
 - Integriteit (denk aan weerbaar bestuur, algemeen versus individueel belang, nevenfuncties, gedragscode).
- **Ondersteuning raad**
 - Griffie
 - Ambtelijke organisatie (en ambtelijke bijstand)
 - College
 - Rechtspositie raadsleden en fractievolgers
 - Vergoeding fractieondersteuning (en verantwoording)
 - Vereniging voor raadsleden.
- **Overig**
 - Samenwerkingsverbanden: nu op afstand, meer naar nabijheid.
 - Overdrachtdossier college/organisatie met aandacht voor grotere gemeentelijke projecten, actuele beleidsdossiers/thema's (actualiteit, historisch kader), (afdeling overstijgend/ gemeentebreed) ahv programmabegroting
 - (Social) media.

Belangrijke data tot aan installatie nieuwe raad:

- Wo 18 februari: Lijsttrekkersdebat Raalter Werkgeverskring, Tijd:19:00 - 22:00, Locatie: Atrium van Carmel College Salland, Hofstedelaan 4 in Raalte, Uitnodiging volgt via Raalter Werkgeverskring, contactpersoon José Bakker
- Vr 27 februari: Lijsttrekkersdebat, Politiek Podium Elckerlyc, inloop 19:00, start 19:30 uur, Locatie Elckerlyc, contactpersoon Simon Troost.

- Wo 4 maart: Lijsttrekkersdebat gemeente Raalte, locatie: HOFtheater, gespreksleider Willem Verdaasdonk in gesprek met 7 lijsttrekkers.
Programma: 19.30 – 20.00 uur: inloop, 20.00 – 20.45 uur: aanvang 1e debatronde, 20.45 – 21.15 uur: pauze met muziek (Esther Geerts), 21.15 – 22.00 uur: 2e debatronde, 22.00 – 22.30 uur: informele afsluiting.
- Wo 11 maart: Lijsttrekkersdebat Landstede, van 11 – 14 uur, contactpersoon Sylvia van Raaij.
- Wo 11 maart om 19.30 uur in het Centraal Hart in Raalte. Activiteit bibliotheek in kader van verkiezingen, met een duidelijke en leuke uitleg over de politiek en de verkiezingen, contactpersoon Reja Brust
- Wo 18 maart: **gemeenteraadsverkiezingen** + 's avonds **uitslagenavond**, inloop 21.45 uur, programma vanaf 22 uur – publiekshal gemeentehuis (nog niet op kandidaatniveau).
- Do 26 maart: **formele uitslag** verkiezingen (centraal stembureau), uitzending via Notubiz.
- Vr 27 maart van 14 – 17.00 (informele afsluiting tot 17.45) uur: **startprogramma** nieuwe raad
Programma: Inleiding/ welkom door burgemeester, Kennismaking met / rol van griffie(r), Kennismakingsronde raadsleden onderling (voorwerp meenemen om aan de hand daarvan persoonlijk te introduceren),
Introductie op ontwikkelprogramma en opdracht voor 28 maart olv Sanneke Nulkes, Installatiestraatje: inleveren geloofsbrieven (20 maart informeert griffier wat voor gegevens nodig zijn) voor raadsleden en potentiële fractievolgers (voor zover bekend)
Kennismaking met MT-leden en teamleiders en rondgang gemeentehuis.
Afsluiting met informele borrel.
- Za 28 maart (van 9.00 – 16.00 uur): **startprogramma** met oa ontwikkelprogramma voor alle te benoemen raadsleden en aspirant fractievolgers bestaande uit 3 delen:
9.00 uur Start bij gemeentehuis, per bus naar De Maathoeve (stop in de Langkamp, opdracht in groepjes van 2 tot 3 personen).
Module 1: Van ambitie naar impact [persoonlijk & politiek leiderschap]
Module 2: Speechen & storytelling [effectieve communicatie]
Module 3: Soft power communicatie [Omgaan met weerstand]
16.00 uur: terug bij gemeentehuis.
(5 sep, 2 dagdelen: Module 4 'Verdieping: Wat voor Raad willen we zijn?)
- Di 31 maart: **raadsvergadering** met aftreden oude raad (uitreiken KO's, afscheidscadeau uitreiken vertrekkende leden), teksten voorbereiden voor stoppende raadsleden en algemeen verhaal.
- Wo 1 april: **raadsvergadering** met aantreden nieuwe raad. Vooraf aan raadsvergadering: Foto's individueel maken (gepland tussen 18 – 19 uur), fotograaf Stefan Kemper (groepsfoto raad juni na benoeming wethouders), ook fractievolgers voor zover bekend (voor op website), Manifest en gedragscode, boek 'Ik raadslid' uitreiken aan nieuwe raadsleden, boeket voor alle raadsleden. Aandachtspunt: 1 april ook fractievolgers benoemen? Of zoveel mogelijk op 16 april? Evt. mei? En dan ook foto's laten maken en laptop regelen, toegangspassen.

Belangrijke data na installatie nieuwe raad::

Wo 1 april, tussen 10 – 18 uur en do 2 april, tussen 10 – 18 uur:

- Toelichting/ uitreiken devices door ICT helpdesk (check: tijdig uit te leveren)
+ Uitreiken toegangspasjes (check: tijdig te activeren), nog inplannen

Do 2 april van 19.00 – 21.00 uur:

- Aandacht voor vergaderen, vergadersysteem met rond-de-tafelgesprek (technische vragen), raadsvergadering (politieke vragen, onderling debat),
- Uitleg diverse gremia (toe laten lichten door huidig lid van werkgeverscommissie, rekeningcommissie, voorzitters rond de tafel;
- Aandacht voor werkwijze aan de hand van Manifest (denk ook aan schriftelijke vragen)
- Toelichting op raadsinstrumenten (actieve werkvorm: motie vreemd of voorstel over niet politiek onderwerp, schriftelijke en mondelinge vragen, LIS, LTA, LBT, informatievoorziening raad, ambtelijke ondersteuning – denk daarbij aan wat wil ik ermee, bijv media aandacht of informatie voor motie/ amendement oid, of antwoord op vraag van een inwoner/ achterban/ etc

Do 9 april, aanvang 19.30 uur: startprogramma / rond-de-tafelgesprek (evt indien noodzakelijk voor besluitvorming onderwerpen raad 16 april)

- 19.30 – 20.30 uur: indien nodig rond-de-tafelgesprek
- 20.30 – 22.00 uur: Toelichting Ibabs/ (Notubiz)

Do 16 april, aanvang 19.30 uur: raadsvergadering: benoemen van: plv voorzitter raad, fractievolgers, agendacommissie, voorzitters rond-de-tafelgesprekken, eventueel 16 april of volgende raadsvergadering: voorzitter en leden rekeningcommissie, voorzitter en leden werkgeverscommissie.

Overige gremia functies invullen:

RSAB: nu Ralph

Regio Zwolle: nu Aaltje + Ralph, voorstel 1 continueren, 1 nieuw

Fairtrade werkgroep: Aaltje

Kopgroep regionale samenwerking GR: kopgroep, loopt nu twee jaar, Aaltje, continueren (Dalfsen, Kampen continueren ook)

toezichthoudend orgaan onderwijs Raalte, Olst-Wijhe

Verzoek vanuit GR-en: 1 griffier per GR linking pin, voor corona werkte dit goed, verzoek om weer op te starten voor de 3 grote GR-en: Veiligheidsdienst, Omgevingsdienst en GGD.

Wo 15 april, 19.30 – 21.30:

- intro op energie- en warmtetransitie, duurzaamheid (verder uitwerken, inplannen met Karin Lautenbach)

Vr 8 mei, 12.00 – 18.00 uur: Excursie opgave Buitengebied:

- Veldexcursie, programma van 12 – 18 uur (verder uitwerken, inplannen met Rik Jonkman en Geanne Koelewijn)

Wo 20 mei, 19.00 uur/ of optie 26 juni incl afsluiting seizoen:

Vluchtelingenopvang, op locatie? (Heeten) inclusief eten, dan eerder! Opvanglocatie (Mirtehuis Heeten?) (verder uitwerken, inplannen met Lysanne Heitköning, team bereidt memo voor voor agendacommissie 23 maart)

Wo 10 juni, van 19.30 uur – 21.30 uur: 1^e deel accountant ter voorbereiding op jaarstukken met oa toelichting op boardletter, 2^e deel Financiën en P&C cyclus ter voorbereiding op begroting etc na zomerreces door oa Jannie Lozeman (plus aankondiging/ uitvraag 'cursus' financiën)
Uitnodigen: 1^e deel: nieuwe raadsleden + leden rekeningcommissie ; 2^e deel leden rekeningcommissie (programma nog niet definitief, Jannie stemt af met accountant)

5 september: start vergaderseizoen, met vervolg van ontwikkelprogramma 'wij', zaterdag van 9.30 – 16 uur, aansluitend bbq + college + partners, griffie, MT, bestuurssecretariaat bij Rob

Xx september: bezoek gemeentewerf voor raadsleden en collegeleden voor een kennismaking op en met het domein Beheer. Naast een rondleiding op de werf toelichting op wat Beheer doet voor het beheer van de openbare ruimte. Dat is meer dan dat je buiten ziet. Een belangrijk thema die nader zal worden toegelicht is de vervangingsopgave openbare ruimte. Contact persoon Johan Hulzebosch.

Nader in te plannen:

Mogelijke onderwerpen: 3 grote opgaven (groeiopgave, wijken en dorpen, buitengebied) + 3 pijlers bestuurlijke vernieuwing/ participatie, duurzaamheid en dienstverlening. Op basis van coalitieprogramma/ raadsprogramma kunnen hier verschuivingen in plaatsvinden.

Agendering van onderwerpen: Bij het inplannen van onderwerpen is het van belang dat het onderwerp 1 à 2 maanden later inhoudelijk op de agenda van de raad staat. Dat stelt (nieuwe) raadsleden in staat om kennis op te doen (denk aan werkbezoek, veldexcursie, (externe) deskundigen) vooraf aan politieke behandeling van een onderwerp in de raad.

Wo 24 juni, aanvang 19.30 uur: Participatie (nog kijken naar planning: vooraf aan verdere stappen participatieverordening)

Mei/ juni: installatie nieuw college (afscheidscadeau namens raad aan vertrekkende wethouders)

Juni/ juli: Met de raad op pad eventueel in combinatie met afsluiting vergaderseizoen

2 juli: evt. afsluiting vergaderseizoen en **4 juli:** start zomerreces

September: bustour? regionale samenwerkingsverbanden, initiatief provincie/ griffiers? GR-en: werken met klankbordgroep vanuit de raad; regionale samenwerking

September? Regio Zwolle (stationsomgeving Hardenberg?)

Xx september: overige thema's: Omgevingswet

Nog inplannen: Integriteit / Morele oordeelsvorming / dilemma's in het raadswerk / weerbaarheid/ digitale veiligheid

- Met nieuwe raad een themabijeenkomst plannen over digitale veiligheid begint bij het eigen gedrag.
- Integriteit, ondermijning: ism team Veiligheid
- Omgangsvormen: wat voor raad willen we zijn; nevenfuncties; plus daarbij meenemen openbaar versus besloten en geheim
- Integriteit: themabijeenkomst met onderdeel weerbaarheid (?Mevrouw mr. dr. Willeke Slingerland, lector weerbare democratie van Saxion Hogescholen, schetst de risico's op netwerkcorruptie) en integriteitsdilemma's ervaren ahv cases (BING?)

September/ oktober: voorbereiding begroting

Nog inplannen op basis van behoefte:

- **Trainingen:**
 - April/ mei: spreken in het openbaar (ism raadscommunicatieadviseur/ afdeling communicatie)
 - Mei/ juni: Mediatraining (oa meegeven 'wel je boodschap verkondigen, maar wel met dat wat je kwijt kunt of wilt'); combineren met toelichting op raadscommunicatie
 - Juni/ september: Voorzitten rond-de-tafelgesprek + intervisie voor en door voorzitters (ca 1xpkwartaal)
 - September: Debatteren
 - September: Werkgeversrol
 - Overig: zie ook Vereniging voor Raadsleden: collectief lidmaatschap, trainingsprogramma, website communiceren
 - Trainingsbehoefte inventariseren.
- **Overige suggesties bespreken:**
 - Buddy systeem: ervaren raadslid neemt nieuw onervaren raadslid onder hoede
 - Brainstormbijeenkomst thema's lange termijn
 - Inventarisatie thema's werkbezoeken/ excursies, raadswerkgroepen (plus status van raadswerkgroepen, opdracht formuleren, doel van raadswerkgroepen, afspraken over terugkoppeling), denk aan Raad op pad. Denk daarbij ook aan werkbezoek aan organisaties in gemeente, bijvoorbeeld Sportbedrijf, Productie. Aanvullen met wensen raad!
 - Informele bijeenkomst over raadsvoorstellen / inzet van raadsinstrumenten / (implementatie van) Manifest. Bedoeld voor raadsleden/ fractievolgers met ambtenaren die regelmatig nota's opstellen per portefeuille/ programma's begroting.

- Januari 2027: Evaluatiemoment met agendacommissie inplannen: wat ontbreekt nog, wat heeft extra aandacht. (oa vergadersysteem; informatievoorziening)
- Q1 of 2, 2027: evaluatie raadsvergadersysteem oa fractievolgers.

Financiën

Voor activiteiten Verkiezingen in z'n totaliteit, inclusief voorbereidingen, campagne 'recht op stemmen' en inwerkprogramma:

Voorlopige inschatting: in programmabegroting 2026 incidenteel post opnemen van (indicatief) € 50.000 voor de gemeenteraadsverkiezingen, onder te verdelen naar de diverse activiteiten:

- Publicatiekosten ca € 10.000 (foto's, filmpjes, opmaak gemeentelijke pagina's en inzet overige media)
- StemWijzer kosten naar verwachting ca € 10.000 (afhankelijk van kosten inwonersconsultatie).
- Lijsttrekkersdebat: ca. € 6.000
- Avond verkiezingsuitslag: ca. € 3.000 (ism afdeling Burgerzaken).
- Introductie- en trainingsprogramma kosten ca : € 15.000 (inwerkprogramma raadsleden en fractievolgers, trainingen, werkbudget voor inhuur experts, trainingen, catering, evt vervoer excursie).
- Representatie (cadeaus): reguliere post
- Post pm: ca € 6.000.

In deze posten is geen budget opgenomen voor devices (oa laptop, mobiel). Check bij ICT/Financiën in hoeverre daar rekening mee is gehouden.